

Gammelbildet

KULTURVERNPRISEN
2007!

Bergning av skadd Heinkel på Skattøra

Her er nok et par bilder fra Simon Orchard – bilder som viser at bombene fra en dobbeltdekket britisk Supermarine Walrus gjorde nytte for seg, mot den store, tyske opptrappingen på Skattøra.

På hovedbildet sitter den tyske flymekanikeren på en Heinkel 115C som har fått blåst av hele motoren, med betydelig skader i vingen i tillegg. Flyet ligger fortsatt dypt i sjøen.

Det er den samme flymekanikeren Orchard har kjøpt bildene fra, for å sikre krigshistorien i Tromsø – godt hjulpet av Leif Arneberg, leder ved Tromsø Forsvarsmuseum.

Ett fly gikk tapt under angrepet, et annet ble reparert, men det er ikke lett å si hvilket av disse to som ble flygedyktig igjen.

Flyet på det lille bildet har begge motorene intakt, og ser ut til å være like hel i frontpartiet. Men hva som finnes under vann, og om halepartiet lot seg reparere, er vanskelig å si.

Henkel 115 fantes i flere versjoner i Luftwaffe, både som minelegger og torpedobomber. Som det siste tok de godt for seg av de arktiske konvoiene til Murmansk. Flyet hadde tre seter, og to BMW-motorer på 845 hk hver, og kunne ta med seg 1 tonn med torpedoer eller bomber.

Orchard kan med dette føye en ny alen til krigshistorien på den en gang så vitale sjøflybasen på Skattøra, med til nå ukjente bilder av tyske tap. Slike bilder ville den tyske

krigsmakten ikke være bekjent av, men soldatene tok de til privat bruk, og som private minner om de årene de tjenestegjorde på Tromsø Seeflieghorst.

For byhistorien bidrar det til å utvide horisonten om den tyske invasjonen i Tromsø. Det var nemlig ikke bare Tromsø Radio på toppen av øya, og kraftstasjonen i Skarsfjorden som ble bombet. I ettertid har vi lært at det tidvis ble sluppet mange tyske bomber over britiske

krigsskip i Tromsøysundet. Hangarskipet HMS «Furius» ble til eksempel bombet 18. april 1940, og admiral Cunningham fortalte i mai 1955, at HMS «Devonshire» ble bombet på Nordhavna før avgang med konge, kronprins og regjering 7. juni.

– «Devonshire» ble stadig angrepet av tyske fly på sundet, men det var i høy grad takket være byens kirkeklokker, at vi om bord fikk forberedt oss på

angrepene, sa The first Sea Lord, Sir John Cunningham.

Det siste nye er altså hva allierte fly utrettet mot installasjoner okkupert av tyskerne. Vi har nevnt bombing av Ramfjordnes 6. oktober 1940, og samtidig bombing av Skattøra. Når har Simon Orchard også sporet opp en bombing av Skattøra 26. august 1940 – med bilder.

Det er nesten slik at vi nå kan begynne å vente på bilder fra

Per Eliassen
Tlf.: 77 64 06 12

per.eliasen@
bladet-tromso.no

det tyske flyet som krasjet i Sørjeteen, og laget et stort hull. Det skulle ikke forbause om tyske soldater også fotograferte det som et minne.

TYSKE BILDER:
Ifølge krigsdagboken til admiralen, kantret to fly av bombene som falt 29. august 1940. At et totalhavarerte står det intet om. Bildene er naturlig nok tatt av en tysk soldat. Ingen nordmenn ville kommet helskinnet fra å ta det samme.